

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)
विद्यार्थी विकास मंडळ
गणेशखिड, पुणे - ४११ ००७

डॉ. प्रभाकर देसाई
एम.ए., पीएच.डी.
संचालक

संदर्भ क्र. विविमं/२०१७-१८/०१४

दिनांक : २२/०६/२०१७

प्रति,

मा. प्राचार्य/ मा. संचालक/ मा. विभागप्रमुख

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्था,

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील सर्व पदव्युत्तर विभाग

विषय : मतदार यादीमध्ये वंचित मतदारांची नोंदणी करण्यासाठी विशेष मोहिम राबविणे (१ जुलै ते ३१ जुलै, २०१७) विशेषतः प्रथमच मतदार म्हणून नोंदणीसाठी पात्र १८ ते २१ वयोगटातील तरुण भारतीय नागरिकांच्या नोंदणीसाठी लक्ष केंद्रित करणे.

संदर्भ क्र. : शासन पत्र क्र. ईएलआर-२०१७/प्र. क्र. ३४८/१७/३३, दि. ०२ जून, २०१७

महोदय/महोदया,

उपरोक्त संदर्भित विषयास अनुसरून आपणास कळविण्यात येते की, भारत निवडणूक आयोगाने दिनांक १७ एप्रिल, २०१७च्या पत्रान्वये निरंतर पुनरिक्षण कार्यक्रमांतर्गत मतदार यादीमध्ये मतदार म्हणून नोंदणीपासून वंचित राहिलेल्या पात्र भारतीय नागरिकांची, विशेषतः प्रथमच मतदार म्हणून नोंदणीसाठी पात्र असणाऱ्या १८ ते २१वर्षे वयोगटातील तरुणांची, मतदार म्हणून नोंदणी करण्यासाठी दिनांक १ जुलै ते ३१ जुलै २०१७ या कालावधीत विशेष मोहिम राबविण्याचे निर्देश दिले आहेत.

दिनांक १ जुलै ते ३१ जुलै, २०१७ या कालावधीत हाती घेण्यात येणाऱ्या विशेष मोहिमे अंतर्गत, १८ ते २१ वर्ष वयोगटातील नव तरुण मतदारांची मोठ्या संख्येने नोंदणी व्हावी यासाठी उपरोक्त विभागाने उपलब्ध करून दिलेली व्यवस्था उपयुक्त ठरणार आहे. त्यामुळे आपल्या महाविद्यालयातील/संस्थेतील/विभागातील आपण नेमलेल्या नोडल अधिकाऱ्यास मतदार नोंदणी अभियानाबाबत आवश्यक ते सहकार्य करण्याबाबत सूचित करण्यात यावे.

याबाबतचे सविस्तर पत्र आपल्या माहिती व कार्यवाहीसाठी सोबत जोडले आहे. कळावे, ही विनंती.

सोबत : वरीलप्रमाणे.

संचालक,
विद्यार्थी विकास मंडळ

अ.शा.प.क्र.-:ईएलआर-२०१७/प्र. क्र. ३४८/१७/३३
सामान्य प्रशासन विभाग,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : १६ जून, २०१७.

अश्वनी कुमार
प्रधान सचिव व मुख्य निवडणूक अधिकारी

विषय :-मतदार यादीमध्ये वंचित मतदारांची नोंदणी करण्यासाठी विशेष मोहिम
राबविणे (१जुलै ते ३१जुलै, २०१७) विशेषतः प्रथमच
मतदार म्हणून नोंदणीसाठी पात्र १८ ते २१ वयोगटातील तरुण
भारतीय नागरिकांच्या नोंदणीसाठी लक्ष केंद्रीत करणे.

- संदर्भ :- १) भारत निवडणूक आयोगाचे पत्र क्र. २३/एलईटी/ईसीआय/
एफयुएनसी/ईआरडी-ईआर/२०१७, दिनांक १७ एप्रिल, २०१७..
२) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
क्रमांक : मपवि-२०१७/प्र.क्र. ३७/माफसू, दिनांक ५ मे, २०१७.
३) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२०१६/ प्र.क्र. ६८३
/१६/विशि-३, दिनांक १५ मे, २०१७.
४) शासन निर्णय, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२०१७
/प्र.क्र. १३५/१७/शिक्षण १, दिनांक २ जून, २०१७.
५) शासन परिपत्रक कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय
विभाग, क्रमांक: संकीर्ण-१५१७/प्र.क्र. १८५/६-अ, दिनांक ५ जून, २०१७.

प्रिय प्रो. डॉ. करमळकर,

आपणांस माहितच आहे की, भारत निवडणूक आयोगाने दिनांक १७ एप्रिल, २०१७ च्या पत्रान्वये निरंतर पुनरिक्षण कार्यक्रमांतर्गत मतदार यादीमध्ये मतदार म्हणून नोंदणीपासून वंचित राहिलेल्या पात्र भारतीय नागरिकांची, विशेषतः प्रथमच मतदार म्हणून नोंदणीसाठी पात्र असणाऱ्या १८ ते २१ वर्षे वयोगटातील तरुणांची, मतदार म्हणून नोंदणी करण्यासाठी दिनांक १ जुलै ते ३१ जुलै, २०१७ या कालावधीत विशेष मोहिम राबविण्याचे निर्देश दिले आहेत.

२. मतदार यादीचे विश्लेषण केल्यास असे दिसून येते की, सद्यस्थितीत मतदार यादीमध्ये १८ ते २१ वर्षे वयोगटातील तरुणांचे मतदार म्हणून नोंदणीचे प्रमाण, त्यांच्या लोकसंख्येच्या तुलनेने, फार कमी आहे. त्यामुळे हे प्रमाण वाढविणे हा एक प्रमुख उद्देश या विशेष मोहिमेचा आहे. तेव्हा त्याच अनुषंगाने मी आपले लक्ष संदर्भाधीन, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग/ कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग/ उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांनी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय/ परिपत्रकांकडे वेधु इच्छितो. या विभागांनी त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विद्यापिठे, महाविद्यालये, तंत्रशिक्षण संस्था इत्यादी यांनी प्रथम वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या सर्व मुला/ मुलींकडून खालील आशयाचे प्रमाणपत्र/ हमीपत्र घेण्याबाबत प्रवेश अर्जामध्ये योग्य ती सुधारणा करावी असे निर्देश दिले आहेत.

“मी दिनांक ०१/०१/----- रोजी १८ वर्षाचा झालो/ झाले आहे किंवा होणार आहे. १८ वर्षे पूर्ण झाल्याबरोबर मी माझे नाव मतदार यादीत नोंदवून घेणार आहे अशी मी प्रतिज्ञा करतो/ करते. यासाठी सोबत जोडलेला नमुना ६, ७, ८ व ८अ व्यवस्थितपणे भरलेला आहे.”

३. तसेच प्रत्येक महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी त्यांच्याकडील एका ज्येष्ठ प्राध्यापकांना या कामासाठी “नोडल अधिकारी” म्हणून नेमावे असेही निर्देश दिले आहेत. याशिवाय जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी नामनिर्देशित केलेले अधिकारी यांच्याशी समन्वय साधून सर्व मुला/ मुलींचे अर्ज त्यांच्याकडे सुपूर्द करण्याची जबाबदारी देखील या नोडल अधिकाऱ्यांवर सोपविण्यात आली आहे.

४. तेव्हा, दिनांक १ जुलै ते दिनांक ३१ जुलै, २०१७ या काळात हाती घेण्यात येणाऱ्या विशेष मोहिमे अंतर्गत, १८ ते २१ वर्षे वयोगटातील नवतरुण मतदारांची मोठ्या संख्येने नोंदणी व्हावी यासाठी, उपरोक्त विभागांने उपलब्ध करून दिलेली ही व्यवस्था खुप उपयुक्त ठरणार आहे. त्यामुळे आपल्या नियंत्रणाखालील सर्व महाविद्यालये, तंत्र शिक्षण संस्था इत्यादी यांचे प्राचार्य यांनी आमच्या मतदार नोंदणी अधिकाऱ्यांना आवश्यक ते सहकार्य द्यावे या करीता आपण आपल्या स्तरावरून सर्व प्राचार्यांना योग्य त्या सूचना दिल्यास मी आपला आभारी राहीन.

आपला स्नेहांकित,

(अश्वनी कुमार)

प्रति,

प्रो. डॉ. नितीन करमळकर,

कुलगुरु,

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ,

पुणे.

राज्यातील सर्व विद्यापीठे व संलग्नित
महाविद्यालये/संस्था इत्यादि येथे
प्रवेशाच्यावेळीच लोकसभा, विधानसभा व
स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी
विद्यार्थ्यांची नावे मतदार यादीमध्ये नावनोंदणी
करण्याची कार्यवाही करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण २०१६/प्र. क्र. ६८३/१६/विशि-३,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- १५ मे, २०१७

प्रस्तावना :-

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २४३ के व २४३ झेडए अन्वये राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका (महानगरपालिका, नगरपरिषदा/नगरपंचायती, जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या व ग्रामपंचायती) मुक्त, निर्भय व पारदर्शक वातावरणामध्ये घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगाची आहे व त्यासाठी राज्य निवडणूक आयोगाने दिलेले आदेश सर्वांवर बंधनकारक आहेत.

२. आपल्या देशाने लोकशाही पद्धत स्विकारली असून १८ वर्षांवरील सर्व व्यक्तींना मतदानाचा हक्क उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. सबब १८ वर्षांवरील सर्व व्यक्तींनी मतदार यादीमध्ये त्यांची नावे नोंदविणे आवश्यक आहे व होणाऱ्या प्रत्येक निवडणुकीमध्ये मतदान करणे अपेक्षित आहे.

३. केंद्रीय निवडणूक आयोगाकडून तयार होणारी मतदार यादीच स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीसाठी राज्य निवडणूक आयोग वापरते.

४. नवीन मतदारांची नावे नोंदविणे तसेच मतदार याद्यांमध्ये दुरुस्ती करण्याची कार्यवाही भारत निवडणूक आयोगाकडून निरंतर चालू असते. मात्र दरवर्षी सप्टेंबर-ऑक्टोबरमध्ये याकरिता “मतदार यादी पुनरिक्षण कार्यक्रम (Summary Revision)” या नावाने धडक कार्यक्रम हाती घेण्यात येतो. या संपूर्ण प्रक्रियेमध्ये भारत निवडणूक आयोगाच्या सूचनेप्रमाणे राज्यातील मुख्य निवडणूक अधिकारी, सर्व जिल्हाधिकारी व सर्व महानगरपालिका आयुक्त, इत्यादि हे आवश्यक ती कार्यवाही करतात. असे असूनही मतदार यादीमध्ये अनेक त्रुटी असल्याच्या तक्रारी वारंवार प्राप्त होतात, उदा.

(i) १ जानेवारीला १८ वर्षे पूर्ण झालेल्या व्यक्तींच्या नावांची नोंदणी न होणे, व

(ii) नमुना क्रमांक ६, ७, ८ व ८-अ यामध्ये माहिती भरूनही मतदार याद्यांमध्ये योग्य ती दुरुस्ती न होणे, इ.

५. वरील तक्रारींचा अभ्यास करता असे दिसून येते की, इयत्ता बारावी उत्तीर्ण होणारी सर्व मुले / मुली (काही अपवाद वगळता) महाविद्यालय / विद्यापीठ तसेच तंत्रशिक्षण व इतर तत्सम शैक्षणिक कार्यक्रमांमध्ये प्रवेश घेतात. अशी प्रवेश घेणारी जवळपास सर्व मुले १८ वर्षे पूर्ण केलेली असतात. या सर्व मुला / मुलींची नावे मतदार यादीमध्ये कशाप्रकारे नोंदविता येईल याबाबत अनेक स्तरावर चर्चा होऊन त्याबाबत एक ठोस व्यवस्था निर्माण करण्याबाबत मा. राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य यांनी निर्देशित केले आहे.

६. सदर सर्व बाबींचा विचार करून शासन खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करित आहे :-

शासन निर्णय :-

१. (i) राज्यातील सर्व विद्यापीठे, महाविद्यालये, तंत्रशिक्षण संस्था, इ. यांनी प्रथम वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या सर्व मुला/मुलींकडून खालील आशयाचे प्रमाणपत्र / हमीपत्र घेण्याबाबत प्रवेशअर्जांमध्ये योग्य ती सुधारणा करावी :

“मी दिनांक ०१/०१/..... रोजी १८ वर्षांचा / वर्षाची झालो / झाले आहे किंवा होणार आहे. १८ वर्षे पूर्ण झाल्याबरोबर मी माझे नाव मतदार यादीत नोंदवून घेणार आहे अशी मी प्रतिज्ञा करतो / करते. यासाठी सोबत जोडलेला नमुना ६, ७, ८ व ८अ व्यवस्थितपणे भरलेला आहे.”

(ii) प्रत्येक महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी त्यांच्याकडील एका योग्य प्राध्यापकांना या कामासाठी नोडल अधिकारी म्हणून नेमावे. त्यांनी सर्व मुला / मुलींकडून आवश्यकतेप्रमाणे नमुना क्रमांक ६, ७, ८ व ८-अ गोळा करावेत.

(iii) नोडल अधिकारी यांनी वरील भरलेले सर्व फॉर्म कमीत कमी वर्षातून दोनवेळा संबंधित जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी नामनिर्देशित केलेले अधिकारी यांच्याकडे सुपूर्द करावेत व पोचपावती घ्यावी.

(iv) मतदार नोंदणी अधिकारी यांनी वरीलप्रमाणे प्राप्त झालेल्या सर्व अर्जांवर (६, ७, ८ व ८-अ) कालबद्ध पद्धतीने कार्यवाही करून योग्य तो निर्णय घ्यावा व मतदार यादीत तशी दुरुस्ती करावी. त्याबाबतची खात्री जिल्हाधिकारी यांनी करावी.

(v) मतदार यादीत नाव नोंदविलेल्या सर्व मुले / मुलींना जिल्हाधिकारी यांनी त्वरित ओळखपत्र द्यावे. त्वरित देणे शक्य नसल्यास वरील ओळखपत्रांचे वाटप दरवर्षी भारत निवडणूक आयोगाद्वारे दि.२५ जानेवारी रोजी साजऱ्या होणाऱ्या “राष्ट्रीय मतदार दिनाच्या” दिवशी करण्यात यावे.

(vi) संबंधित महाविद्यालयांचे प्राचार्य व नोडल अधिकारी यांनी संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्याबरोबर समन्वय साधून ही प्रक्रिया बिनचूक राबविण्याची जबाबदारी उचलावी.

२. राज्यातील सर्व विद्यापीठे व तंत्रनिकेतन (शासकीय, निमशासकीय, खाजगी इ.) यांनी वरीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

३. (a) या आदेशानुसार विहित कार्यपद्धती सुरळीत पार पाडण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांची राहिल. उदा.नोडल अधिकार्यांना प्रशिक्षित करणे, त्यांच्या बैठका / आढावा घेणे, त्यांच्या शंकांचे निरसन करणे, मतदार जागृती अभियानासाठी साहित्य पुरविणे, इ.

(b) सदर शासन निर्णय मा.मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांचे सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१७०५१५१३०७४२६३०८ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सिध्दार्थ खरात)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत माहितीस्तव व आवश्यक कार्यवाहीस्तव

- १) मा. कुलपती यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मुख्य निवडणूक अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ४) सर्व विभागीय आयुक्त
त्यांनी सर्व जिल्हाधिकारी, महानगरपालिका आयुक्त व विद्यापीठांशी समन्वय साधावा.
- ५) सर्व जिल्हाधिकारी, सर्व महानगरपालिका आयुक्त.
त्यांनी सर्व महाविद्यालये/विद्यापीठांबरोबर संपर्क साधून वरील व्यवस्था पहावी.
- ६) कुलगुरु, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
- ७) संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ८) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ९) संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ, मुंबई.
- १०) संचालक, ग्रंथालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ११) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
यांनी संबंधित विद्यापीठांशी संलग्नित सर्व महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना कळवून सदर उपक्रमाची अंमलबजावणी होईल याची दक्षता घ्यावी.

प्रत माहितीसाठी -

- १) मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.